

Siyer-i Enbiyâ'nın Gölgesinde Siyer-i Nebî

﴿وَكُلًّا نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ
وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾

*“Geçmiş peygamberlerin haberlerinden
sana anlattığımız her şey, senin gönlünü
pekiştirmemizi sağlar. Sana bunlarla gelen
gerçek, inananlara bir öğüt ve hatırlatmadır.”*

(Hûd Sûresi, 11/120)

HİRA

- ❖ Kur’ân kıssalarının şahsiyet inşâsındaki yerinin ne olduğu konusunu hiç düşündünüz mü?
- ❖ "İşte ben, yeri boş bırakılan o köşe taşı gibiyim." diyen, Hz. Peygamber'in geçmiş ile bağ kurması ve tevazusu konusunda neler söylersiniz?
- ❖ "Sabretmek, hak etmektir. Sabretmek, direnmektir. Sabretmek, başarının anahtarıdır." ifadeleri çerçevesinde sabır hakkında neler söylenebilir?
- ❖ "Âdem gibi adam olmak" sözü ile anlatılmak istenen nedir?
- ❖ Büyüklerin ayak izlerini takip etmek, inanan insana neler kazandırır?

Siyer-i Nebî'yi, Siyer-i Enbiyâ'dan Ayırmadan Öğrenmek Zorundayız.

Yirmi üç yıllık vahyin nüzûl sürecinde Kur'ân'ın isimlerini anıp hayatlarına dair bazı tablolara yer verdiği peygamber kıssalarında evvel emirde o nebevî silsilenin son halkası/mührü olan Efendimiz'in (sas) şahsiyetini inşâ etmeye yönelik mesajlar taşınmaktadır. Bu konuda Rabbimiz, Resûlü'ne şöyle demektedir: ***“Geçmiş peygamberlerin haberlerinden sana anlattığımız her şey, senin gönlünü pekiştirmemizi sağlar. Sana bunlarla gelen gerçek, inananlara bir öğüt ve hatırlatmadır.”***^[1]

Anlatılan her kıssa ile gönlü pekişen ve sükûnete eren Efendimiz (sas) ayrıca şöyle uyarılmaktadır: ***“İşte o peygamberler, Allah'ın hidayet ettiği kimselerdir. Sen de onların yoluna uy. De ki: ‘Ben buna (peygamberlik görevime) karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Bu (Kur'ân) âlemler için ancak bir öğüttür.”***^[2] Efendimiz (sas), bu mesajları çok iyi anlamış ve sürekli kendisinin, Hz. Âdem'den başlayan bu yürüyüşün en son halkası olduğunu ve tüm peygamberlerin aynı silsilenin bir devamı olduklarını^[3] birçok kez beyan etmiştir. Mesela, Buhârî'de geçen bir hadiste Efendimiz (sas) bu birlikteliğin nasıl olduğunu çok veciz bir örnek ile şöyle tasvir etmektedir: ***“Benimle, benden önce gelip giden peygamberlerin durumu aynen şuna benzer: Adamın birisi çok güzel bir ev yaptırmıştır. O, bu evi tamamlamış, süsleyip donatmış ancak duvarında bir köşe taşının yerini eksik bırakmıştır. O şahane evi görmeye gelenler, binanın içinde gezip dolaşırken gözleri bu eksik kalan yere ilişince: ‘Bina çok güzel olmuş ama keşke şu köşe taşının yeri de boş bırakılmış olmasaydı!’ demekten kendilerini***

[1] Hüd, 11/120.

[2] Enâm, 6/90.

[3] Peygamberimiz (sas) diğer peygamberlerle olan ilişkisini bir hadiste şöyle beyan edecektir: ***“Peygamberler baba bir kardeşlerdir. Anneleri ise muhtelifdir. Onların getirdikleri dinleri bildir.”*** Buhârî, “Enbiyâ”, 48; Müslim, “Fedâil”, 40.

alamazlar. İşte ben, yeri boş bırakılan o köşe taşı gibiyim. Ve ben, gönderilen tüm peygamberlerin sonuncusuyum.”^[4]

Allah Resûlü'nün (sas) büyük bir tevazu ile anlattığı bu örnekten bizler, geçmiş peygamberler ile Efendimiz (sas) arasında nasıl bir bağ olduğunu daha iyi anlıyoruz. İşte biz buradan hareketle diyoruz ki: Siyer-i Nebî'den hakkı ile istifade etmek için kesinlikle Siyer-i Enbiyâ'yı doğru bir yaklaşım ile anlamak, o bilgi ve bilinç ile de Efendimiz'in (sas) hayatını okumak zorundayız.

Öyleyse gelin, biz Kur'ân'da adı geçen 27 peygamberin, Efendimiz'in (sas) şahsiyetini inşâ etme noktasında verdikleri en temel mesajları birer cümleyle de olsa anlamaya çalışalım.

Hiz. Âdem (as)

Eğer bir gün Allah'ın koyduğu sınırları ihlal eder de ayağın kayıp hataya düşersen sakın hatanı savunma, hatanda ısrar etme. Hemen tevbe et, günahını itiraf et ve Âdem gibi “Adam” ol. Allah'ın mağfiretinin sınırsızlığını hiçbir zaman unutma.

Hiz. İdrîs (as)

Eğer Allah katında yüce bir mekâna ermek istiyorsan İdris gibi hayatı bir ders, dünyayı bir medrese, ilahî vahyi bir müfredat, Cebrâil'in ise bir müderis olduğunu unutma.

Hiz. Nûh (as)

Eğer bir gün karada gemi yapmak zorunda kalırsan “*Hani bunun denizi!?*” diyenlere kulak asma. Sen tahtalara çivi çakmaya devam et; yeri ve zamanı gelince Allah denizi senin ayağına getirecektir.

Hiz. Hûd (as)

Eğer bir gün senin kavmin de Hûd'un kavmi Âd gibi duyurduğun mesajlara karşı büyükenirlerse: “*Bizim elimizdeki imkânlar bizi kurtaracak.*” diye yersiz kuruntularla seni yalanlayıp dururlarsa sen “*Ben ecrimi Allah'tan bekliyorum.*” de ve yoluna devam et. Zamanı gelince Allah, onlara hak ettikleri karşılığı/cezaı verecektir.

[4] Buhâri, “Menakıb”, 18.

Hz. Sâlih (as)

Eğer bir gün senin kavmin de Sâlih'in kavmi Semûd gibi kamunun malına hürmetsizlik ederlerse, Allah'ın dokunulmaz kıldığı şeylere el uzatırlarsa sen Sâlih gibi işine bak. Onlar dağların içlerinde kendilerine sağlam saraylar bile yapmış olsalar, Rabbinin azabından kaçamayacaklar, zamanı gelince korktukları o dehşetli son onları çepeçevre kuşatacaktır.

Hz. Lût (as)

Eğer bir gün dünya ahlaksızlıkta sınır tanımaz bir hale gelirse, her türlü çirkinlik meşruymuş gibi takdim edilmeye başlanırsa sen Lût gibi ol. Allah'ın sınırlarına riayet et ve o hudutları çiğneyenlerden yüz çevir; unutma ki Allah sana kesinlikle bir çıkış yolu gösterecektir.

Hz. İbrâhim (as)

Eğer bir gün can ciğer akrabalarınınla karşı karşıya gelirsen İbrâhim gibi ol. Eline bir balta al ve o cansız cisimleri, ateşe atılma pahasına birer birer yere devir. Ateşe atıldığın zaman ise "ben yandım" diye atla, göreceksin o ateş sana serin ve selamet olacaktır. Eğer bir gün imanın, doğup büyüdüğü yerlere sığmaz ise Allah'ın arzı geniştir, durma hicret et. Unutma ki hicret sana Hacer'i, Hacer sana İsmâil'i kazandırtacaktır.

Hz. İsmâil (as)

Eğer bir gün boynunu hak yolunda keskin bıçağın önüne uzatmak zorunda kalırsan sakın bundan geri durma. Sen de İsmâil gibi uzat ve: "Kes baba! Yoksa sen Allah'ın emrine karşı mı geleceksin" de, göreceksin ki teslimiyet kurtuluştur. Sen atan İsmâil gibi teslim olursan fidyen sema ehlinin bir hediyesi olarak ayağına gelecektir.

Hz. İshak (as)

Eğer bir gün elindeki tüm imkânlar tükenirse, bıçak kemiğe dayanırsa yinede "imkânım yoktu" deme. Unutma ki iman en büyük imkândır. Yeter ki iman olsun, o oldu mu; gün gelir, yaşlı ve kısır bir hanımdan insanlığa ihlâs öğretecek bir İshak doğabilir. O hâlde sen neticeye bakma; hedefe varmaya bak ve yoluna devam et.

Hz. Yâ'kûb (as)

Eğer bir gün çok sevdiğin Yûsuf'unu kaybedersen yapacağın iş güzelce sabretmektir. Kaybettiğin Yûsuf gibi biri bile olsa asla Allah'a olan teslimiyetini ve ümidini kesmemeli; sürekli bunları yüreğinde taşımalsın. Eğer bunları taşırsan Allah gören gözlerini senden alsın bile, kilometrelerce uzaklardan Yûsuf'un kokusunu alacak bir burun sana verecektir. O hâlde sen, kaybettiklerine değil; kazandıklarına bak ve yoluna devam et.

Hz. Yûsuf (as)

Eğer bir gün kardeşlerinin kıskançlığına uğrar da kuyulara atılırsan, eğer bir gün kuyulardan bulunur, pazarlarda birkaç dirheme köle olarak satılırsan, eğer bir gün saraylarda Züleyhaların şehvet dolu ellerinin/hilelerinin muhababı olur da gömleğin arkadan çekilip yırtılırsa, eğer bir gün saraylardan zindanlara düşersen sakın bunlardan herhangi birine takılıp kalma. Sen yoluna devam et. Unutma ki Yûsuf'u kuyudan iktidara taşıyan ilahî irade, bir gün seni de layık olduğun makama erİştirecektir. Eğer bir gün sen de kardeşin Yûsuf gibi iktidarın iplerini elinde tutarsan onun gibi davran ve karşında senden af dileyen tüm kardeşlerini bağışla.

Hz. Şuayb (as)

Eğer bir gün Medyen halkı gibi ölçüde ve tartıda haksızlık yapan bir topluluk ile karşılaşırırsan onlara Şuayb gibi en güzel sözlerle öğütler ver. Kul hakkının ne kadar önemli olduğunu onlara en gür sedan ile haykır. Eğer bir gün Mûsâ gibi bir taleben olursa onu yetiştirmek için hiçbir şeyden geri durma. Risâlet davasının zorlu yolunun hocasız da, talebesiz de yürün(e)meyeceğini asla unutma.

Hz. Hârûn (as)

Eğer bir gün Hârûn gibi risâlet davasına ağabeylik yapma durumunda kalırsan "Neden küçük kardeşim seçildi de ben seçilmedim?" deme. Allah'ın bu büyük senaryoda sana biçtiği rol ne ise sen onu yerine getirmeye çalış. Mûsâ'nın arkasında nasıl Hârûn olduysa sen de arkada bu ağır yükü seninle beraber taşıyacak Harunlar yetiştir. Unutma ki bu yol ancak Harunlarla yürünür.

Hz. Mûsâ (as)

Eğer bir gün Firavunların zulmü anaların rahimlerine kadar ulaşırsa: “Artık bu iş bitti, bundan sonra hiçbir şey olmaz.” deme. Sen Mûsâ'nın annesi gibi ol ve doğurmaya devam et. Göreceksin ki Allah sandığa atıp nehre saldıgın Mûsâ'yı sana emzirmek için geri gönderecek; bir de sana ücret ödetti-recek ve Mûsâ'nı Firavun'un sarayında büyüttürecek. Eğer bir gün Mûsâ gibi istemeden bir cana kıyarsan ne günahını savun ne de kendini ömür boyu bundan dolayı kınayıp ümit kapılarını kapa. Sen de onun gibi tevbe et, öyle bir tevbe et ki Allah, suç işlediğin o eli tertemiz yapsın ve bakanların gözlerini kamaştırınsın. Eğer bir gün Firavun'un sihirbazları ile karşı karşıya kalırsan sen Allah'a güven, göreceksin ki elindeki asa onların hepsinin oyunlarını bozacak ve seni denizlerin ortasından geçirerek sahil-i selamete çıkaracaktır.

Hz. Dâvûd (as)

Eğer bir gün Dâvûd gibi davalara bakan bir hâkim olursan sakın yargısız infaz yapma, gerçek adaletin gerektirdiği şekilde hükmet. Unutma ki adalet; risâlet davasının en büyük şiarı ve gerçekleştirmesini arzuladığı en büyük amacıdır. Öyleyse sen de bu amaca hizmet et ve adaleti hayatının eksenine yerleştir.

Hz. Süleyman (as)

Eğer bir gün Süleyman gibi hükümrânlık, servet, güç ve iktidar elle-rinin arasına bırakılırsa ve bunlarla sınanma durumunda kalırsan Malî-kü'l-Mülk'ün kim olduğunu asla unutma. Bu dünyada sana bahşedilen her şeyin bir meta olduğunun bilincinde ol. Her şeyin bir ahlakının olduğunu, iktidar ve gücün ahlakının da “dünyanın tamamına sahip olsan da hiçbir şey-in sana sahip olmasına izin vermemek” olduğunu unutma.

Hz. Eyyûb (as)

Eğer bir gün Eyyûb gibi sana verilen her şey ile imtihan edilirsen tavrın sabır olmalıdır. Sabretmek, hak etmektir. Sabretmek, direnmektir. Sabret-mek, başarının anahtarıdır. Öyleyse risâlet davasının en büyük azığının sabır olduğunu unutma ve yoluna devam et.

Hz. Zülkifl (as)

Eğer bir gün Zülkifl gibi sana yüklenen ağır sorumluluktan dolayı zorlarsan, “Neden bu insanlar beni dinlemiyor? Neden bu insanlar Allah’ın mesajlarına kulak kapatıyor?” diye inlersen unutma ki hidayetten nasip ve kısmeti olanlar ancak ondan istifade edebilirler. Sen insanlığı imana taşımaya memursun ama onların kalplerine hükmetmeye güç yetiren bir âmir değilsin. Öyleyse arkanda yürüyenlerin sayısına değil, önünde yürüyenlerin izlerine bakmalısın.

Hz. Yûnus (as)

Eğer bir gün risâlet davasının ağırlığı belini bükerse sakın Yûnus gibi yapma. Eğer onun gibi görevi terk eder de gemilere binip gidersen Allah seni denizin ortasında bir balığa yem eder. Olur da böyle bir hale duçar olursan işte o zaman Yûnus gibi ol: “*Ya Rabbi! Senden başka ilah yoktur. Seni her şeyden tenzih ederim. Ben haksızlık edenlerden oldum*” diye, arşın saçaklarına tutun. Böyle yap ki Allah seni, balığın karnından sahil-i selamete ulaştırsın.

Hz. İlyâs (as)

Eğer bir gün İlyâs gibi kavmin tarafından yalanlanır; şeref ve itibarın ayaklar altına alınırsa onların sana verecekleri payelere hiç aldırma ve yoluna devam et. Payeyi sadece ve sadece Allah’tan beklersen Allah; İlyâs’ın adını ve şanını unutturmadığı gibi seninkini de unutturmaz ve seni, iki cihanda da Selam isminin gölgesinde yaşatır.

Hz. Elyesa (as)

Eğer bir gün Elyesa gibi sen de hiçbir pazarlığın ve beklentinin içerisinde olmazsan Allah onun ayağına İlyâs gibi bir muallimi nasıl gönderdiyse senin de yanına gönderir. Unutma ki risâlet davası asla pazarlığı ve beklentiyi bünyesinde barındırmaz. Bu yolda ancak ecrini ve karşılığını Allah’tan bekleyenler yürüeyebilir.

Hz. Zekeriyâ (as)

Eğer bir gün Zekeriyâ gibi Allah sana Meryemlere bahçıvanlık yapma görevi yüklerse, eğer bir gün sen de O’nun gibi çocuksuzluktan dolayı inlersen, eğer bir gün yine onun gibi testerelerin altında doğranmak zorunda kalırsan

sabır, mücadele ve teslimiyet dengesini Zekeriyâ gibi hayatında ikame et ve her durumda sabit kadem olmanın ne kadar önemli olduğunun bilincinde ol.

Hz. Yahyâ (as)

Eğer bir gün Yahyâ gibi ilahî mesajların âyetleri sağanak sağanak üzerine yağarsa sen de onun gibi “Kitab’a sımsıkı sarıl!” Unutma ki: “*Kitab’a sarılmazsan ihtilafa düşer, parçalanırsın. Kitab’a sarılmazsan ümitsizliğe düşer, bitersin. Kitab’a sarılmazsan gücünü kaybeder, korkaklaşırsın. Kitab’a sarılmazsan yanlış şeylere sarılır, yok olursun.*” Öyleyse sana düşen var gücünle Kitab’a sarılmak ve ondan başka hiçbir şeye itibar etmemektir.

Hz. İsâ (as)

Eğer bir gün İsâ gibi sen de risâlet davasının yoluna revan olursan: “Allah’a giden yolda kim bana yardımcı olacak?” de, göreceksin Allah sana İsâ’dan daha fazla, belki binlerle ifade edilecek havâri/sahâbî nasip edecektir. Eğer bir gün sen de İsâ gibi ihanetlere uğrarsan: “bittim” dediğin yerde Allah “yettim” diyecek ve seni hiç ummadığın makamlara alıp yükseltecektir.

Hz. Üzeyir (as)

Eğer bir gün sana inandığını iddia edenler, Allah’a ait bazı alanları seninle paylaştırmaya başlarsa; eğer bir gün seni yüceltme (!) adına senin yeryüzünde takip edilmek üzere bıraktığın izleri birileri yok etmeye çalışırlarsa sen Üzeyir gibi ol. O, nasıl “*Üzeyir Allah’ın oğludur.*” iftirası ile mücadele etmiş, bunu yüzünün akı ile tamamlamış ise sen de aynı mücadeleyi devam ettir ve bu işi alnının akı ile nihayete erdir.

Hz. Lokman (as)

Eğer bir gün Lokman gibi, sen de oğullarına/takipçilerine tavsiyelerde bulunursan onlara, en başta söyleyeceğin mesaj: “*Allah’tan başkasına ilahlık yakıştırmayın.*” sözü olmalıdır. Onlara: “Nankörlük etmeyip şükretmelerini; anne ve babalarına iyilikle muamelede bulunmalarını, bilgi sahibi olmadıkları konuda konuşmamalarını, Allah’ın hardal tanesi kadar bir iyilik olsa bile onu asla zayi etmeyeceğini” ve daha nice güzellikleri tavsiye et. Unutma ki sen ancak onlara böyle nasihatler vermekle mükellefsin. Bu nasihatleri dinleyip dinlememeleri ise senin sorumluluğunda değildir. Sen Lokman gibi görevini yap, gerisini ise Allah’a bırak.

Hz. Zülkarneyn (as)

Eğer bir gün Zülkarneyn gibi dünyalara hükmetmeye başlarsan unutma ki hayat, servet, makam-mevki, bilgi, iktidar ve ellerine bırakılan her şey noksan ve geçicidir. Kalıcı olan ise Rabbinin katında olanlardır. Öyleyse bu hayatta en önemli olan şey, Allah'ın rızasını kazanmaktır. Sen bu rızayı kazanmaya bak ve elindeki tüm imkânları bunu kazanma adına seferber et.

İşte Kur'ân'ın sadece adını andığı/hatırlattığı ya da hayatlarına dair bazı mesajları aktardığı kutlu elçilerin, vahyin ilk muhatabı ve peygamberlik silsilesinin son halkası ve mührü olan Efendimiz'e (sas) vermek istediği mesajların birer cümlede özeti bu şekildedir. Burada şunu da göz ardı etmemek gerekiyor ki bu mesajlar sadece Efendimiz'e değil, kendini vahye teslim etmeyi düşünen ve risâlet davasına mensup olan herkes içindir.

Dolayısı ile siyerden daha fazla istifade edebilmek için başta diğer peygamberler olmak üzere geçmiş ümmetlere ait kıssaları da Efendimiz'in (sas) o gün içerisinde bulunduğu ortamı ve ruh hâlini bilerek okumalı, Kur'ân'ın neden o an ve o durum karşısında Efendimiz'e söz konusu peygamberden bahis açtığına dikkat etmeliyiz. Mesela; neden Kur'ân, bir tek Hristiyan'ın olmadığı o zeminde ve nübüvvetin 5. yılında, Müslümanlar *Habeşistan*'a hicret edeceklerken Meryem Sûresi'ni indirmiş ve orada Hz. Zekeriyâ, Hz. Yahyâ, Hz. Meryem ve Hz. Îsâ'yı çok güzel ifadelerle anlatmıştır? Acaba Kur'ân bu kıssa ile Efendimiz'in ve tabii ki sâhabenin şahsiyetinde ve zihin dünyasında neleri inşâ etmek istemiştir? Yine mesela; *Tâif* dönüşü neden Yûsuf Sûresi nâzil olmuştur? *Tâif*'ten dönerken Efendimiz'de nasıl bir ruh hâli vardı ki bu sûre inmiştir? Nâzil olan o âyetler, Efendimiz'in o ruh hâline nasıl bir etki de bulunmuştur? Sûrenin inişinden sonra Efendimiz'de nasıl bir değişiklik olmuştur?^[5] İşte bunun gibi onlarca önemli noktadan dolayı diyoruz ki siyer kesinlikle Siyerü'l-Enbiyâ'nın gölgesinde okunmalıdır.

[5] Efendimiz'in hayatı boyunca en fazla sıkıntıya uğradığı hadiselerden biri hiç şüphesiz Tâif yolculuğu idi. Peygamberimiz Tâif'te, bir yönü ile kardeşleri tarafından kuyuya atılan Hz. Yûsuf gibi terk edilmiş, hakaretlere ve taşlanmalara muhatap olmuştu. Tâif dönüşü Allah (cc) O'na Yûsuf Sûresi'ni nâzil ederek, kendi hâlini Hz. Yûsuf'un hâline kıyas etmesini istemiş ve işin neticesinin iyi olacağını müjdesini de vermişti. O günün üzerinden tam 11 sene geçtikten sonra Efendimiz, Mekke'yi fethetmek için arkasında on bin asker olduğu hâlde hicret etmek zorunda kaldığı yurduna girmişti. Fetih bitip, daha dün Hz. Peygamber'e her türlü hakareti, işkenceyi yapan Mekkeliler, Kâbe'nin avlusunda korkarak beklerlerken Efendimiz: “**Şimdi size ne yapmamı bekliyorsunuz?**” diye sor-

Meselenin bir de şöyle bir boyutu var: Peygamberlerin başını çektiği dava olan risâlet davası, kendisine has ilkeleri olan bir davadır. Bu ilkelerden biri de: “Büyüklerin ayak izlerine basarak yürümektir.” Bu davada arkaya bakmak, biz kaç kişiyiz deyip sayılara takılmak, başarı hesaplarını sadece elde edilen kazanılan insanlar üzerinden yapmak yoktur. Bu davada, yürünen yolun önceki büyüklerin yoluna ne kadar uygun olup olmadığına dikkat etmek vardır. Eğer yürünen yol; peygamberlerin, sıddıkların, şehitlerin ve salihlerin^[6] yolu ise, artık üzülmeye, korkuya yer yok, varılacak menzil Allah’ın izni ve keremi ile selam yurdudur.

İşte bu bilinci elde etmek ve Hz. Peygamber’in (sas) kutlu hayatından daha fazla istifade etmek adına önceki peygamberlerin siyerini, Hz. Peygamber’in siyeri ile beraber paralel bir okuma yapmalı ve her daim bu birlikteliği göz önünde bulundurmalıyız.

muş, onlar da: “Sen kerem ve iyilik sahibi bir kardeş, kerem ve iyilik sahibi bir kardeşin oğlusun. Biz ancak senden iyilik bekleriz.” demişlerdi. Bunun üzerine Efendimiz şöyle buyurmuştu: “**Bugün ben size Yûsuf’un kardeşlerine dediğini diyeceğim. O demişti ki: ‘Size bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yoktur! Allah sizin yargılasın! O merhametlilerin en merhametlisidir.’ (Yûsuf, 12/92) Gidin hepiniz salıverildiniz/bağışlandınız!**” İbn Hişâm, *Sîre*, IV, 55; Taberî, *Tarih*, III, 120. Sadece bu örnek üzerinden Efendimiz’in kendisinden önceki peygamberlerin hayatları ile nasıl bir bağı olduğunu, yeri ve zamanı geldiğinde kendisine verilmek istenen mesajlar gölgesinde nasıl yürüdüğünü anlayabiliyoruz..

[6] “*Kim Allah’a ve Resûl’e itaat ederse işte onlar, Allah’ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır!*” Nisâ, 4/69.

DÂRÜ'L-ERKAM

- ❖ Bir tarih kitabı olmamasına rağmen Kur'ân'ın çok ciddi bir oranda tarihi olaylardan ve şahsiyetlerden bahsetmesinin sebepleri nelerdir?
- ❖ Hadislerde sayılarının 124 bin^[1] veyahut 224 bin^[2] oldukları söylenen peygamberlerden neden sadece Hz. Peygamber hariç 27 tanesine Kur'ân'da değinilmiştir?
- ❖ Habeşistan'a hicret edecek sahâbilerin sinelerinde ve dillerinde neden Meryem Sûresi vardı? Bunun hikmetleri nelerdir?
- ❖ Tâif, Yûsuf Sûresi ve Mekke Fethi ilişkisi sizde neleri çağrıştırıyor?
- ❖ Kur'ân kıssalarının Hz. Peygamber'in kıssaları (siyer) ile benzerlikleri konusunda neler söyleyebilirsiniz.

[1] Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, XXXVI, 618-619; Taberani, *el-Mü'cemü'l-Kebir*, IV, 326.
 [2] Bursevî, İsmâil Hakkı, *Tefsiru Ruhu'l-Beyan*, II, 350.

SUFFA

- ❁ Hz. Peygamber, sürekli kendinden önce gelen peygamberlerle olan bağına hatırlatıyordu. Sen de o irtibatı hiçbir zaman unutma ki peygamberlerin cihana bıraktıkları mesajları doğru anlayabilesin.
- ❁ Kur'ân geçmiş peygamberlerin kıssalarını anlatarak Hz. Peygamber'in gönlünü pekiştiriyordu. Sen de geçmişin ile böyle bir bağ kur ki sarsıntı içerisinde olduğun zamanlar sükûnete erebilesin.
- ❁ Kur'ân'ın müspet veya menfi olarak anlattığı tüm misaller, muhatabının şahsiyetini inşâ etme amacı taşıyordu. Sen de bu misalleri doğru oku ki müspetlerden örnek, menfilere ibret alabilesin.
- ❁ Kur'ân en güzel arkadaşların peygamberler, sıddıklar, şehitler ve salihler olduğunu söyledi. Bu güzel arkadaşlarla beraber olmaya çalış ki cennette de onlarla beraber olmaya hak kazanabilesin.
- ❁ Büyüklerin ayak izlerini takip etmek, risâlet davasının en önemli ilklerinden biriydi. Bu uzun ve çileli yolda yürürken arkada kaç kişinin olduğuna takılmadan, önünde var olan ayak izlerine bakarak yürü ki yürümeye takat bulabilesin.

